

یک انتقاد به سیاست بی‌طرفی ایران

۶ خرداد ۱۴۰۳ ساعت ۱۸:۳۸

دولت ایران خواست در بی‌طرفی خود هم رضایت روس و انگلیس را به دست آورد و هم عثمانی و آلمان را. اما غیر ممکن بود بتوان دو دشمن را در یک خانه نگهداشت به طوری که هیچ کدام رنجشی پیدا نکنند.

سیاست ایران در برابر کشورهای درگیر در جنگ جهانی اول، سیاست بی‌طرفی بود. این سیاست، طرفداران و مخالفان خاص خود را داشت. علیرغم آنکه بسیاری از این سیاست حمایت می‌کردند؛ اما برخی از تحلیلگران آن را مورد انتقاد قرار داده‌اند:

«دولت ایران از ابتدای امر و به دنبال وقوع جنگ، روشی بسیار غلط در برابر ماجراجویان و بحران‌سازان داخلی و خارجی در پیش گرفت. دولت ایران خواست در بی‌طرفی خود هم رضایت روس و انگلیس را به دست آورد و هم عثمانی و آلمان را. اما غیر ممکن بود بتوان دو دشمن را در یک خانه نگهداشت به طوری که هیچ کدام رنجشی پیدا نکنند. دولت ایران بر این نکته وقوف نداشت که جنگ عبارت است از تقسیم مجدد مناطق نفوذ اقتصادی و سیاسی ایران یکی از مهم‌ترین حلقه‌های اقتصاد سیاسی جهانی بود و امکان نداشت این کشور به حال خود رها شود. انگلیسی‌ها برای حفاظت از منابع نفتی خود در خوزستان با عثمانی‌ها درگیر بودند، به عبارت بهتر جنگ انگلیس و عثمانی بر سر نفت بود، جنگ بر سر نفت بصره که درست در نزدیکی خوزستان قرار داشت. از آن بالاتر بین النهرین کلید تسلط بر کویت بود، پس انگلستان باید بر آنجا تسلط می‌یافت و عثمانی‌ها بنای دسیسه گذاشته‌اند و اقداماتی می‌کنند که مخالف مصالح بلند مدت ایران است، وقتی مجلس و حزب دمکرات و ارباب جراید به صف نخست بحران سازان پیوسته‌اند و مانع از استقرار ثبات و امنیت در کشور می‌شوند؛ در درجه نخست باید حالت فوق العاده اعلام می‌کرد و مجلس را تعطیل می‌نمود.»

منبع: حسین آبادیان، ایران از سقوط مشروطه تا کودتای سوم اسفند، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، ۱۳۸۵، صص

۱۶۴ - ۱۶۳

آدرس مطلب :

<https://www.cafetariikh.com/news/49656/یک-انتقاد-به-سیاست-بی-طرفی-ایران>